

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่จะทำการศึกษา ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย โดยใช้กลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี ที่ศาลคดีเด็กและเยาวชน ได้มีคำสั่งให้เข้าไปอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ได้แก่

สถานแรกรับบ้านเมตตา เป็นสถานที่รับวัยรุ่นชาย ที่กระทำผิดกฎหมายและอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

สถานฝึกและอบรมบ้านปรานี เป็นสถานที่รับวัยรุ่นหญิงที่กระทำผิดกฎหมายและอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

สถานฝึกและอบรมบ้านกรูณา เป็นสถานที่รับวัยรุ่นชายที่กระทำผิดกฎหมาย

สถานกักและอบรมบ้านอุเบกขา เป็นสถานที่รับวัยรุ่นชายที่กระทำผิดกฎหมาย

โดยมีขั้นตอนการเลือกและการกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

1. การกำหนดขนาดตัวอย่างของประชากร เนื่องจาก Chiles และคณะ (1980) และ Kashami และ Colleaue (1980) ได้ศึกษาพบว่า มี major depression 1 ใน 4 (25%) ของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย จึงนำมาคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร

$$n = \frac{q}{\pi^2 p} \quad (\text{เดิมศรี ชำนิจารกิจ, 2523})$$

โดย p หมายถึง โอกาสที่วัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายจะมีภาวะซึมเศร้า

$$= \frac{25}{100} = .25$$

100

q หมายถึง โอกาสที่วัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายไม่มีภาวะซึมเศร้า

$$= \frac{100 - 25}{100} = .75$$

100

คือ precision ในที่นี้กำหนดให้มีผิดได้ 10%

$$n = \frac{.75}{(.1)^2 (.25)}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 300 \text{ คน}$$

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดหาขนาดตัวอย่างในแต่ละแห่ง โดยใช้วิธี proportional allocation จากนั้นทำการคัดเลือกขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างง่าย มา 300 คน จากจำนวนทั้งหมด 1,300 คน

โดยแบ่งเป็น สถานฝึกและอบรมบ้านกรุณา 650 คน สถานแรกรับบ้านเมตตา 400 คน สถานกักและอบรมบ้านอุเบกขา 130 คน สถานฝึกและอบรมบ้านปราณี 120 คน นำมาเป็นอัตราส่วนได้ดังนี้

จำนวนวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายบ้านกรุณา : บ้านเมตตา : บ้านอุเบกขา : บ้านปราณี

$$= 650 : 400 : 130 : 120$$

$$= 6.5 : 4 : 1.3 : 1.2$$

แล้วนำอัตราส่วนนี้มาคำนวณหาจำนวนในแต่ละแห่งได้ดังนี้ คือ

$$\text{สถานฝึกและอบรมบ้านกรุณาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 150 \text{ คน}$$

$$\text{สถานแรกรับบ้านเมตตาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 90 \text{ คน}$$

$$\text{สถานกักและอบรมบ้านอุเบกขาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 30 \text{ คน}$$

$$\text{สถานฝึกและอบรมบ้านปราณีได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 30 \text{ คน}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดภาวะซึมเศร้า ประกอบด้วย ข้อคำถาม 27 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ลักษณะคำถามเปิดให้เติมข้อความ และคำถามปิดให้เลือกคำตอบ

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาทฤษฎี ผลการวิจัย ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดภาวะซึมเศร้า
2. สร้างแบบสอบถามจำนวน 27 ข้อ
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา 1 ท่าน ด้านวัดและประเมินผลการศึกษา 1 ท่าน และจิตแพทย์ 1 ท่าน ทำการตรวจสอบ
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
5. นำแบบสอบถามมาทดลองใช้กับกลุ่มวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายที่มีช่วงอายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 10 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบ CES-D (Center of Epidemiological Studies Depression Scale) ใช้ประเมินภาวะซึมเศร้าประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ จะถามถึงความนึกคิด อารมณ์ความรู้สึก พฤติกรรมและอาการทางกายที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนวัน/สัปดาห์ ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

ลักษณะของแบบทดสอบ CES-D เป็นแบบทดสอบที่สถาบันสุขภาพจิตแห่งสหรัฐอเมริกา (National Institute of Mental Health) ปรับปรุงรวบรวมมาจากแบบสอบถามภาวะซึมเศร้ามาตรฐานที่ใช้กันแพร่หลายของ Beck (1961), Raskin (1969), Zung (1965) และ Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI) (Dahlstrom, 1960) ประกอบด้วยอาการของภาวะซึมเศร้า 4 กลุ่ม คือ

- กลุ่มความนึกคิด (cognitive beliefs) มี 7 ข้อ ได้แก่ หงุดหงิด ความดี
สมาธิ ความหวัง ความล้มเหลว ผู้คนไม่เป็นมิตร และไม่มีใครชอบ

- กลุ่มอารมณ์ความรู้สึก (affective feelings) มี 7 ข้อ ได้แก่ หม่นหมอง หดหู่
หวาดกลัว อ้างว้าง สนุกสนาน ไม่มีความสุข

- กลุ่มพฤติกรรม (behavioral Manifestation) มี 2 ข้อ ได้แก่ พูดคุยน้อย
ร้องไห้

- กลุ่มอาการทางกาย (somatic disturbance) มี 4 ข้อ ได้แก่ เบื่ออาหาร
ฝันใจ นอนไม่หลับ และอ่อนเปลี้ยเพลียแรง

คำถามแบ่งเป็น positive 4 ข้อ (ความดี ความหวัง ความสุข ความสนุกสนาน)
และแบบ negative 16 ข้อ ซึ่งเรียงกระจายปะปนกัน CES-D เป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบทำ
แบบทดสอบเอง (self-report questionnaire) ผู้ตอบเลือกความถี่ของอาการหรือความรู้สึก
ชนิด negative มี 4 ระดับดังนี้ คือ ไม่เคยเลย (คะแนน = 0) นาน ๆ ครั้ง (คะแนน = 1)
ค่อนข้างบ่อย (คะแนน = 2) บ่อย ๆ (คะแนน = 3) ส่วนคำถามแบบ positive 4 ข้อ
การให้คะแนนจะกลับตรงกันข้ามกับที่กล่าวมา คะแนนรวมแบบสอบถามจึงเป็นได้ตั้งแต่ 0-60
โดยใช้จุดตัด (cut-off score) เท่ากับหรือมากกว่า 16 คะแนน เป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลนั้นมี
ภาวะซึมเศร้า (Redloff, 1977) และแบบทดสอบนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและ
ความเชื่อถือได้แล้วจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน (ดวงใจ กสานติกุล และคณะ, 2529 และ
ธวัชชัย วรพงษ์ธร และคณะ, 2533)

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมสถานที่โดยการทำหนังสือติดต่อผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัยขอความร่วมมือ
ในการทำวิจัยไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และแจ้งไปยังสถานที่แต่ละแห่ง
ถึงกำหนดวันที่จะไปที่แน่นอน
2. การเตรียมกลุ่มตัวอย่าง เหารายชื่อของแต่ละแห่งนำมาทำการเลือกแบบ simple
random sampling ให้ได้จำนวนตามต้องการ
3. ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์และวิธีการทำแบบสอบถามอย่างละเอียด
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่าข้อมูลที่ได้จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกับ

ผู้ตอบแบบสอบถามใด ๆ ทั้งสิ้น

4. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม และให้ถามผู้ทำวิจัยได้ในขณะทำ ถ้ายังไม่เข้าใจคำถามหรือวิธีการทำ
5. รับแบบสอบถามกลับภายในวันนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัสตามคู่มือที่สร้างไว้ก่อนแล้ว และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งก่อนจะนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส. พี. เอส. เอส. เอ็กซ์ (SPSS-X: Statistical Package for the Social Science Version X) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ศึกษาการกระจายของตัวแปรต่าง ๆ ในวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย โดยนำเสนอในรูปตารางจำนวนและร้อยละ
2. หาค่าความชุกของภาวะซึมเศร้า โดยใช้สูตร

$$\text{Prevalence rate} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่มีภาวะซึมเศร้า}}{\text{จำนวนผู้ที่เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้า}} \times 100$$

3. ใช้ Chi-Square test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับภาวะซึมเศร้า